

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy Mgr. Ing. Radovana Havelce a soudců JUDr. Romana Fialy, Mgr. Víta Bičáka, JUDr. Tomáše Rychlého, JUDr. Pavla Simona a Mgr. Jitky Zavřelové, rozhodl o návrhu ředitele Finančního úřadu pro Zlínský kraj, se sídlem Tomáše Bati 21, Zlín, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi nimi na straně jedné a **Okresním soudem ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí a Krajským soudem v Ostravě** na straně druhé, a dalších účastníků sporu vedeného u Okresního soudu ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí pod sp. zn. 19 C 180/2020, o náhradu škody a újmy: žalobkyně **Mgr. S. V.**, zastoupena JUDr. Patrikem Matyáškem, Ph.D., advokátem se sídlem Údolní 567/33, Brno, proti žalované: **Česká republika – Generální finanční ředitelství**, se sídlem Lazarská 15/7, Praha 1,

t a k t o :

- I. Příslušný** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí pod sp. zn. 19 C 180/2020, **je soud.**
- II.** Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 10. 2021, čj. 16 Co 149/2021-115, a usnesení Okresního soudu ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí ze dne 5. 1. 2022, čj. 19 C 180/2020-119, **se zrušují.**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podáním doručeným dne 16. 12. 2024 zvláštnímu senátu pro rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zvláštní senát“) navrhl ředitel Finančního úřadu pro Zlínský kraj (dále také jen „navrhovatel“), aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc podle § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon č. 131/2002 Sb.“), který měl vzniknout mezi ním jako orgánem moci výkonné (služebním orgánem) na straně jedné a Okresním soudem ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí a Krajským soudem v Ostravě jako soudy rozhodujícími v občanském soudním řízení na straně druhé, ve věci týkající se žaloby na náhradu škody a nemajetkové újmy vedené u okresního soudu pod sp. zn. 19 C 180/2020.

[2] Z návrhu na zahájení kompetenčního sporu a ze spisů Okresního soudu ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí sp. zn. 19 C 180/2020 a ředitele Finančního úřadu pro Zlínský kraj sp. zn. 1/2022-00020-3300 vyplynulo následující.

[3] Žalobkyně dne 1. 9. 2020 podala u Okresního soudu ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí žalobu na náhradu škody ve formě ušlého výdělku v částce 539 869 Kč a nárok na náhradu nemajetkové újmy ve výši 350 000 Kč, které jí měly vzniknout v důsledku tvrzené šikany žalobkyně ze strany nadřízené na Finančním úřadu pro Zlínský kraj, Územním pracovišti ve Valašském Meziříčí, kde byla žalobkyně ve služebním poměru. Žalobu odůvodnila tím, že po nástupu do služebního poměru ke dni 15. 6. 2016 zjistila, že na jejím oddělení dochází k závažným pochybením ve vymáhání daní, pracuje se v rozporu se zákonem, a tento stav je zapříčiněn nadřízenou žalobkyně. Poté, co se žalobkyně snažila napravit nejvýznamnější pochybení, začala být svou nadřízenou šikanována, dostávala od ní protiprávní úkoly, byla sociálně izolována, nadřízená na ni křičela apod. Tato situace na pracovišti se žalobkyni jevila být bezvýchodnou, proto požádala o skončení služebního poměru ke dni 31. 3. 2018. V této souvislosti žalobkyně požadovala částku 539 869 Kč s úroky z prodlení jako náhradu ušlého výdělku, který by žalobkyně jinak u žalované nadále dosahovala v době od 1. 4. 2018 do 30. 6. 2020. Dále žalobkyně požadovala 350 000 Kč s přísl. jako přiměřenou finanční satisfakci za šikanózní jednání, kterého se vůči ní žalovaná dopustila. V průběhu řízení navrhla žalobkyně vydání rozsudku pro uznání. **Okresní soud ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí** usnesením ze dne 5. 5. 2021, čj. 19 C 180/2020-102, tento návrh zamítl, neboť žalovaná nárok žalobkyně zpochybňovala, a proto nebyly soudem shledány podmínky pro vydání rozsudku pro uznání podle § 153a o. s. ř. ve spojení s § 114b odst. 5 o. s. ř.

[4] K odvolání žalobkyně **Krajský soud v Ostravě** usnesením ze dne 25. 10. 2021, čj. 16 Co 149/2021-115, usnesení okresního soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Podle krajského soudu se totiž v případě uplatněného nároku jednalo o věc služebního poměru (státní služby), ve které není dána pravomoc soudů v občanském soudním řízení, a proto je k jejímu projednání a rozhodnutí dána pravomoc služebnímu orgánu, kterým je (jako služební orgán prvního stupně) ředitel Finančního úřadu pro Zlínský kraj.

[5] Okresní soud ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí vázán názorem odvolacího soudu následně usnesením ze dne 5. 1. 2022, čj. 19 C 180/2020-119, řízení o žalobě zastavil a věc postoupil řediteli Finančního úřadu pro Zlínský kraj. Poté **ředitel Finančního úřadu pro Zlínský kraj** rozhodnutím ze dne 27. 7. 2022, čj. 1595622/22/3300-11450-708856, rozhodl, že žalobkyně nemá právo na zaplacení uvedených částek. Dospěl k závěru, že žalobkyně neprokázala svá tvrzení o nerovném zacházení, šikaně, bossingu a o snaze nadřízené přinutit ji k odchodu z oddělení. Nebylo prokázáno, že by ze strany služebního orgánu došlo k porušení právních povinností nebo k úmyslnému jednání proti dobrým mravům. Následně **zástupce generálního ředitele Generálního finančního ředitelství** rozhodnutím ze dne 26. 10. 2022, čj. 74162/22/7400-11195-051443, zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil výše uvedené rozhodnutí ředitele Finančního úřadu pro Zlínský kraj.

[6] Žalobkyně napadla rozhodnutí zástupce generálního ředitele Generálního finančního ředitelství žalobou ke **Krajskému soudu v Brně**, který rozsudkem ze dne 7. 6. 2023, čj. 31 Ad 3/2023-68, vyslovil nicotnost rozhodnutí zástupce generálního ředitele

pokračování

Generálního finančního ředitelství i rozhodnutí ředitele Finančního úřadu pro Zlínský kraj. Krajský soud v Brně se nejprve zabýval otázkou pravomoci správních orgánů k rozhodnutí o nárocích žalobkyně uplatňovaných na základě tvrzení o šikaně – bossingu ze strany její nadřízené. S odkazem na ustanovení § 98 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní službě“), ve spojení s § 17 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“), a s § 10 odst. 3 zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „antidiskriminační zákon“), a na usnesení zvláštního senátu ze dne 24. 9. 2021, čj. Konf 8/2020-21, č. 4265/2021 Sb. NSS, a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2021, sp. zn. 21 Cdo 3858/2020, dovedil, že v případě nároků vyplývajících z porušení zásady rovného zacházení je příslušný rozhodnout soud v občanském soudním řízení ve smyslu § 7 o. s. ř. Protože služební orgány rozhodující o nárocích žalobkyně nebyly k jejich vyřízení příslušné, rozhodnutí zástupce generálního ředitele Generálního finančního ředitelství i rozhodnutí ředitele Finančního úřadu pro Zlínský kraj jsou nicotná ve smyslu § 77 odst. 1 správního řádu. Krajský soud v Brně *ex officio* vyslovil nicotnost těchto rozhodnutí a žalobními námitkami se již pro nadbytečnost nezabýval. Ředitele Finančního úřadu pro Zlínský kraj zavázal k podání návrhu zvláštnímu senátu na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním na straně jedné a civilními soudy na straně druhé.

[7] Proti rozsudku Krajského soudu v Brně podal zástupce generálního ředitele Generálního finančního ředitelství kasační stížnost, kterou **Nejvyšší správní soud** rozsudkem ze dne 7. 11. 2024, čj. 3 Ads 146/2023-38, zamítl jako nedůvodnou. Nejvyšší správní soud odkázal především na usnesení zvláštního senátu ze dne 26. 3. 2024, čj. Konf 10/2023-22, kde zvláštní senát uvedl, že *„nároky opírající se o porušení zásady rovného zacházení či zákazu diskriminace představují 'speciální pravidlo' pro určení pravomoci orgánu veřejné moci vydat rozhodnutí. Zvláštní senát se proto v nyní projednávané věci primárně zabýval podstatou žalobkyní uplatněného nároku, tj. zda jde o nárok vzešlý čistě z odměňování, nebo nárok opírající se (též) o porušení zásady rovného zacházení či zákazu diskriminace. V případě, že by nárok uplatněný žalobkyní měl základ v právu na rovné zacházení, byla by dána pravomoc soudu v občanském soudním řízení, byť by originárně vyvěral z odměňování státního zaměstnance v rámci služebního poměru.“* Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„krajský soud založil své posouzení na § 98 zákona o státní službě, který prostřednictvím zákoníku práce odkazuje na antidiskriminační zákon, podle kterého v případě nároků vyplývajících z porušení zásady rovného zacházení je příslušný rozhodnout soud v občanském soudním řízení ve smyslu § 7 o. s. ř. Přitom platí, že § 98 zákona o státní službě je speciální úpravou, která se použije přednostně před obecným pravidlem, podle kterého ve věcech služby (respektive služebního poměru) rozhoduje služební funkcionář (viz § 159 ve spojení s § 162 zákona o státní službě). Právě uvedené pak bylo podle Nejvyššího správního soudu jednoznačně potvrzeno v krajském soudem přílehlavě odkazovaném usnesení zvláštního senátu ze dne 24. 1. 2022, čj. Konf 1/2021-13“.*

[8] Navrhovatel v návrhu na zahájení kompetenčního sporu uvedl, že v otázce posouzení pravomoci rozhodnout projednávanou věc postupoval v souladu se závěry učiněnými Krajským soudem v Ostravě, jakož i se závěry Okresního soudu ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí, a odkázal na judikaturu, která v době rozhodování o pravomoci k rozhodnutí předmětné věci byla konzistentní v tom, že ve věcech služebního poměru státních zaměstnanců jedná a rozhoduje služební orgán (např. rozsudky Nejvyššího

správního soudu ze dne 27. 11. 2013, čj. 3 Ads 133/2012-19, a ze dne 16. 10. 2017, čj. 7 As 281/2016-26, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2019, sp. zn. 21 Cdo 269/2018). Navrhovatel dále poukázal na skutečnost, že žalobkyně v rámci svých návrhů nikdy konkrétně neuvedla, podle jakého právního předpisu by měla být náhrada škody posuzována. Vázán však pokynem Krajského soudu v Brně (jako soudu správního) uvedeným v rozsudku ze dne 7. 6. 2023, čj. 31 Ad 3/2023-68, podal navrhovatel tento kompetenční návrh, aby zvláštní senát vyslovil, že příslušným vydat rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí pod sp. zn. 19 C 180/2020 je soud v občanském soudním řízení a že usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 10. 2021, čj. 16 Co 149/2021-115, a usnesení Okresního soudu ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí ze dne 5. 1. 2022, čj. 19 C 180/2020-119, se ruší.

[9] Z výše uvedeného shrnutí plyne, že jde o záporný kompetenční spor mezi soudy v občanském soudním řízení a orgánem moci výkonné (služebním orgánem ve věcech státní služby), neboť jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků (§ 1 odst. 1 a 2 zákona č. 131/2002 Sb.). Při řešení vzniklého sporu o pravomoc se zvláštní senát řídil následující úvahou:

[10] Zvláštní senát rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (srov. č. 485/2005 Sb. NSS).

[11] Soudy v občanském soudním řízení vyšly z toho, že nyní posuzovaná věc spadá do působnosti zákona o státní službě, podle kterého ve věcech služebního poměru rozhoduje služební (tj. správní) orgán. Služební orgán (vázán pokynem Krajského soudu v Brně a Nejvyššího správního soudu) naopak dospěl k závěru o nedostatku pravomoci služebních orgánů, neboť o nároku žalobkyně opírajícím se o porušení zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace je příslušný rozhodnout soud v občanském soudním řízení.

[12] Podle § 98 zákona o státní službě se na rovné zacházení a zákaz diskriminace ve služebním poměru § 16 a 17 zákoníku práce použijí obdobně.

[13] Podle § 17 zákoníku práce právní prostředky ochrany před diskriminací v pracovněprávních vztazích upravuje antidiskriminační zákon.

[14] Podle § 10 antidiskriminačního zákona dojde-li k porušení práv a povinností vyplývajících z práva na rovné zacházení nebo k diskriminaci, má ten, kdo byl tímto jednáním dotčen, právo se u soudu zejména domáhat, aby bylo upuštěno od diskriminace, aby byly odstraněny následky diskriminačního zásahu a aby mu bylo dáno přiměřené zadostiučinění (odstavec 1). Pokud by se nejevilo postačujícím zjednaní nápravy podle odstavce 1, zejména proto, že byla v důsledku diskriminace ve značné míře snížena dobrá pověst nebo důstojnost osoby nebo její vážnost ve společnosti, má též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích (odstavec 2). Výši náhrady podle odstavce 2 určí soud s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k porušení práva došlo (odstavec 3).

pokračování

[15] Z dosavadní judikatury zvláštního senátu, na niž odkázal rovněž navrhovatel v návrhu, plyne „základní pravidlo“, podle něž jsou příslušné vydat rozhodnutí ve věcech odpovědnosti služebního úřadu za škodu vzniklou státnímu zaměstnanci správní (služební) orgány. Zvláštní senát již však v minulosti dospěl k závěru, že pravomoc k vydání rozhodnutí ve věcech nároků státních zaměstnanců vyplývajících z porušení zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace mají soudy v občanském soudním řízení. Zákon o státní službě totiž neobsahuje vlastní úpravu rovného zacházení a zákazu diskriminace ve služebním poměru a v § 98 plně odkazuje na § 16 a § 17 zákoníku práce. Ustanovení § 17 zákoníku práce pak ohledně právních prostředků ochrany před diskriminací v pracovněprávních vztazích (tedy včetně služebních poměrů) odkazuje na úpravu v antidiskriminačním zákoně, konkrétně jde o § 10 a 11 tohoto zákona (blíže viz usnesení zvláštního senátu ze dne 24. 1. 2022, čj. Konf 1/2021-13, a usnesení zvláštního senátu ze dne 26. 3. 2024, čj. Konf 10/2023-22).

[16] Byť služební poměr a státní služba jsou veřejnoprávní úpravou, tak přesto se na stát, resp. na jakýkoli služební úřad hledí jako na jakéhokoli jiného zaměstnavatele, tj. má stejnou povinnost zajistit rovné zacházení se všemi státními zaměstnanci zařazenými ve služební úřadu (srov. Hřebíková, I., Fáberová, A., Brücknerová, Z., Kubáčová Nejedlá P., Moravec, K., Roučková D., Hůrka, P. Zákon o státní službě. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 541, marg. č. 3.)

[17] Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 30. 11. 2021, sp. zn. 21 Cdo 3858/2020, uvedl, že *„na rozdíl od zákazu diskriminace nemusí být pobnutkou (motivem) nerovného zacházení některý z diskriminačních důvodů. Pojem ‚bossing‘ není zákonným termínem; půjde-li o nežádoucí chování související s některým z diskriminačních důvodů, může naplnit znaky skutkové podstaty obtěžování ve smyslu § 4 odst. 1 antidiskriminačního zákona [...]. Bude-li chybět některý z diskriminačních důvodů, může být toto chování posouzeno jako porušení povinnosti zaměstnavatele zajišťovat rovné zacházení se všemi zaměstnanci v zákonem upravené oblasti. [...] Je-li prokázáno nerovné zacházení, ale zároveň i to, že jeho motivem nebyl některý z diskriminačních důvodů, neměl by se způsob ochrany měnit jen proto, že důvodem znevýhodňujícího zacházení byly jiné pobnutky (např. osobní zášť), je-li zřejmé, že na závěru o dopadech protiprávního jednání do osobnosti zaměstnance se tím (zpravidla) nic nezmění“*. Proto dospěl Nejvyšší soud k závěru, *„že „právní prostředky ochrany zaměstnance před nerovným zacházením upravuje antidiskriminační zákon“*.

[18] Bossingem se přitom rozumí jednání nadřízeného spočívající v systematickém psychickém pronásledování nebo šikanování podřízeného, které zpravidla směřuje k tomu, aby postižený sám skončil služební poměr (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 24. 9. 2021, čj. Konf 8/2020-21, č. 4265/2021 Sb. NSS).

[19] Správní orgány posuzovaly nárok žalobkyně podle § 124 služebního zákona, který upravuje odpovědnost služebního úřadu za škodu vzniklou státnímu zaměstnanci. Žalobkyně však své nároky zjevně zakládá na porušení práva na rovné zacházení ve formě tzv. bossingu ze strany její nadřízené. Je tudíž zřejmé, že navrhovatelem činěné odkazy na soudní rozhodnutí týkající se obecně nároků vyplývajících ze služebního poměru podle zákona o státní službě, v jejichž případě je dána pravomoc služebního funkcionáře, jsou zcela nepřiléhavé v nyní projednávané věci, když v níž bylo (správně Krajským soudem

v Brně a Nejvyšším správním soudem) aplikováno speciální pravidlo ve smyslu § 98 zákona o státní službě (a to s ohledem na nesporný charakter žalobkyní uplatňovaných nároků), podle kterého je v případě nároků vyplývajících z porušení zásady rovného zacházení příslušný rozhodnout soud v občanském soudním řízení ve smyslu § 7 o. s. ř.

[20] Zvláštní senát proto podle § 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb. rozhodl, že příslušným k vydání rozhodnutí ve věci žalobkyně je soud (výrok I.).

[21] Podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. zvláštní senát zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Výrokem II. proto zvláštní senát zrušil usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 10. 2021, čj. 16 Co 149/2021-115, a usnesení Okresního soudu ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí ze dne 5. 1. 2022, čj. 19 C 180/2020-119, kterými byla popřena pravomoc soudů v občanském soudním řízení.

[22] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále tedy bude Okresní soud ve Vsetíně – pobočka ve Valašském Meziříčí pokračovat v řízení o podané žalobě.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. března 2025

Mgr. Ing. Radovan Havelec
předseda zvláštního senátu